

שלושה לא ידעו לשחות

חי בסל (שני משמאל) ומשפחתו בלי קורקינטים וסקטים

היא עוד פרצה במאמצים נואשים לחיות. דקות מספר אחריה נמשתה מהמים גופה בהירה יותר. היא היתה חסרת רוח חיים. שלמה אחיו של יחזקאל, העוסק בסנדלרות, הרגיש בחסרונו של אחיו בשעה שמונה וחצי בערב בלבד. הוא מהר למשטרת יהודה הלוי, הביע את חששותיו. שוטר משופם ענה לו באדישות: "כן, יש כמה ילדים שטבעו."

במחסן על המדף היו מונחים בגדים, חצי ככר לחם, כמה עגבניות ופפלים. שלמה, 14, הכיר את מכנסי אחיו הכחולים. "הנה חולצת החאקי שלקח ממני בלי רשות!" שלמה נפל ארצה מתעלף.

באותו לילה הפכו תחנת המשטרה וחדר מסוים בבית חולים חדסה לגיא'להות. אמו של ברוך לקחה את נעלי בנה וחבטה בכל מי שהיה בקרבתה, יללה: "בני, העיניים שלי! כולם ישתקו ואתה לא תשחק יותר!". שלמה, המום ובכל זאת רוגע יותר, ייבב כי אין להוריו כסף עבור הקבורה, והאמה אמרה שצריך מצבה. אולי אפשר לקבל פצוים מהעיריה?"

במקום תקווה. סדין לבן

חי בסל לא נמצא באותו ערב. אביו המיואש השתעשע בתקווה כי בכל זאת יימצא חי. עתוני הערב ביום השישי ספקו לקורא-הם מנת זוויות נאותה לכבוד שבת שסיפרה כי גופת הילד השלישי לא נמצאה.

אולם האמת היא כי עוד באותו בוקר כשראשוני המתרחצם הקבועים הופיעו על שפת ימה של חל אביב בקטע המותר הגובל ברחוב גורדון ראו את יצחק זק, בחור חסון שלזכותו נרשמו עד אז 18 אנשים חיים ושלוש גויות מוצלות מגלי ים טורפים, גורר גופה נפוחה, פשוט ידיים, אכולת עיניים ולבושה מכנסי התעמלות. דירת חוף אחרת הביאה סדין לבן. חי בסל כוסה. ילדים בחולצות צבעוניות הסתכלו עליה בשעמום, המשיכו במשחק הכדורגל שלהם כאילו לא קרה שום דבר מיוחד.

הכל, כאמור, היה שקט מלבד מקרה אחד שארע לפני שנתיים, ושאר אחד לא לקחו ברצינות: גבריאל שראם נכנס לחדרה של איריה, אקדוח שלוף בידו, בטענה שהוא רוצה לאבד את עצמו לדעת לעיניה.

אולם בשנה שעברה ביום בהיר אחד אחרי לילה מעורפל מאד הוגשו האשמות חמורות נגד גבריאל שראם: הוא הואשם בנסיון לרצח ולהצתה. באותו לילה, קבעה התביעה, הוא הופיע בחלון דירתה של הסנדלרית כש"פח נפת בידו האחת ותער בשניה ולולא הבעל שהתעורר היה הענין נגמר לא בבית חולים בלבד.

ידינו הנכים לעזאזל... בבית-המשפט המחוזי גולל גבריאל שראם השבוע פרשה מדאיבה. הוא התאהב באירית החמודה, ניסה לגנוב את חייו הקדורים, בילה עמה שעות על שעות. גיסו שמואל מורחני אף אשר זאת, נזכר כי כנחו פעם בהערצה "ממור" כשראהו יוצא סמוך מחדרה של אירית.

האם הדואבת, רחל זינג, הסתכלה על חי עיניו בעין וחצי. היא הבינה לרוחו של גבר ריאל, נתנה לו לנוע בחפשינות אולם לחתה אותו בטיוליו עם אירית לשפת ימה של

"אמא, תני לי 20 גרוש" פנה חי בתחינה לאמו, "אני הולך לסל עם חברים".

האם, יוכבד בסל, סרבה. לא היה זה מתוך רוע לב. שנתיים וחצי אחרי הגיעם ארצה מפרס, עדיין לא הסתדר בעלה בעבודה שתבטיח קיום בכבוד לחמשת בני המשפחה.

חי, 9, ירד בסולם המחירים, הסכים לחמישה גרוש בלבד. קבלם בשמחה. פנה במרוצה לחברו לכתה ג' בבית-הספר הדתי תורת משה, ברוך.

ברוך יונה, 13, היה קצת יותר מנוסה בעניני העולם מחבריו. הוא הספיק כבר לבקר מספר פעמים בעיר הגדולה תל-אביב, בתור מוכר שוקולד בשעות הפנאי. אין זה אומר ששכונת התקווה, מקום מגוריו, אינה תל-אביב. היא נמצאת על המפה החת השם תל-אביב. אבל היא רק מצוינת על המפה.

לא מצוין הלכלוך בסמטות השכונה, לא מצוין ריח מ"השופכין" הנודף מכל מקום. ומעל לכל: לא מצוין במפה אלפי ילדים קטנים צנומים ושחומים, שאין אחד מלבד הוריהם, חסרי היכולת, המספיל בטפוחם, בהפיכתם לדור הגון של המחר.

מחצית לחם ועגבניות

בשכונתו של ברוך למשל יודעים רוב הילדים על קיומם של שני מוסדות עקריים: קולנוע התקווה המרבה בסרטי הרפתקאות מרתקי דמיון ומגרש הכדורגל, עליו שיחק יחזקאל.

יחזקאל קוצרו היה שוער באחת מקבוצות הכדורגל של השכונה. יחזקאל, 9, היה נמרץ מזה, אולם בריא גוף. הוא אהב לשחק יחד במשותף עם שני חבריו ברוך וחי. הוא לא הכיר דבר מעבר לתחומי שכונתו: "תל-אביב שכנה בדמיונו מעבר להררי החושך."

כמובן שכאשר באו אליו חי וברוך חבריו בהצעה הגאונית הוא לא התנגד. הוא ידע שלאף אחד בארץ לא יהיה אכפת אם יישאר לעולם סגור בכלאו המלאכותי.

הוא הפך את פקודת אמו להשאר בבית ולשמוע על חמשת אחיו. למחצית הלחם והעגבניות שהביא עמו ברוך כצידה לדור, נוספה פיתה אחת ומספר פפלים. יחזקאל משש שוב את שני הגרשים שהיו לו בכיסו, סגר את שובך הונוס אותן הצניח להחזיר דוקא באותו יום, אחרי חפזים רבים. הטיוול החל.

מלחמת חיידקים לאירועה

מטרת הטיוול ביום החמישי החמסיני שעבר היתה שפת הים. הכוונה לא היתה לבתיים. לא היה לנערים די כסף כדי להגיע לשם, בהנחה שידעו על קיומה של הריבירה המפארת. להוריהם לא היו מכוניות פרטיות כדי להביאם לשם. לא היו להם אפילו קורקינטים או סקטים. הם ידעו שלתל-אב ב ישנה שפת ים משלה. שצריכה לפי כל הנחובים להיות ראויה לשמוש; וגם אליה הגיעו בקושי.

הילדים לא רצו להרחק עד תרומפלדור וגורדון, קטע שהעיריה הכריזה עליו כמותר ברחצה. הם לא שמעו את השמות המוזרים של הרחובות האלה וכמובן שלא על ההכרזה, ועל מלחמת החיי"דקים בכלור.

מול בנין הכנסת לשעבר הם הבחינו בחוף חסר אנשים. הוא היה אפילו יותר מעניין מהשאר: מרוצף סלעים הבטיח אפשרויות משחק רבות. הם לא ראו כל שלט המכריז: הרחצה אסורה! הם התפשטו, נכנסו למים. הים סער במקצת. הזרמים, כרגיל באותו מקום, כחפו. הם לא ידעו לשחות.

יש כמה ילדים שטבעו!

כעבור ארבע שעות הבחין עובר ושב בגויה הצפה על פני המים.

זמן לצלצל למשפחתו בארצות-הברית, ביקש לצרף את דמי השיחה להשכונת האיש. בכל זאת צורף הסכום לחשבונית האכסון והכל כלה שנשלחו לתהיל שהתחייבה לשלם את כל הוצאות המהגרים.

זאת גילה גייקובס, כשבקש לראות את חשבון השבוע הקודם. אחרי דחיות-קש קיבל המהגרים את החשבון ועינו חשבו. מי על לחתימתו נרשמו מנות, שלדבריו, לא הומינו מעולם, ארוחות שלא אכלן ונהר שור פע של משקאות כמו קוניאק וליקר שלא שתה כיוון שאינו שותה מלידה כל משקה אלכוהולי.

פניה מידית למשטרה הולידה אחרי חקירה קצרה ים של האשמות — ששים במספר — שהחזירות העיקרית ביניהן היתה: זיוף מס' מכ מתוך כוונה להונות.

ללשון בני אדם פשוטים תורגמה האשמה לפי טענת התביעה בראשותו של הסמל קלי מן יצחקי, שבדקה את החשבוניות במעבדה, הסבירה כי עלי-דיו צורף גיי-רפחם ודף נייר נוסף לחשבוניות שהוגשו לגייקובס לחתימה, הושגה חתימה נוספת שלו שמעליה היו עורכים שוב חשבון חדש ומפולפל. על כל זאת חזר גייקובס בפני השופט יוסף בן-חנן, חיזק את עדותו בעזרת חמיר שה עמילים בפרימט גדול כתובים במכור נת כתיבה, בה ערך, לפי חישוביו, את חשבון המדויק של דמי אכסון וכלכלתו, את מידת הנזק שגרם הוויך, והטעות המקור רבת אותה הוא יכול היה לעשות בחישוביו.

השופט הסבלי הקריא בפניו את עדותו ביקש שיאשרה בחתימת יור. גייקובס שלף את עטו מכיסו, קרב אותו לנייר, הרימו מעט

חיה ומלאכי ריינר היא הלכה ברגל

והסתכל מתחתיו. הוא כחן, כך הסביר לשור פט התמה, אינסטינקטיבית אם לא התגלגל לשם במקרה גליון גיי-רפחם.

ההצגה הגדולה בחי"ל

כשחשב גדעון ורדה שלא יוכל להיות נר' כח בכנס השנתי של חיל שריון כמעט והש' תגע. אולם זה לא קרה. כמו בשנה שעברה כן גם השנה הוא נזכר בכנס. אלא שהפעם הוא לא היה טוראי פשוט ואמר: דרגות סגן קפטן את כתפיו הרחבות, שרוך ההדרכה הוריק כדבעי, סיכת הממ"ים וסמל הפלמח נצצו אף יותר מדי.

אחר נאום מפקד החייל ולפני התחלת המפ' גן יגיש ורדה לרמטכ"ל ולשר הבטחון, ענד להם את סרט היחידה, הצטלם עם מעמם רבות, כשחיוך ציני מרחף מתחת לשפמו הדק.

אחרי הכנס רבי-הרושם נאלץ ורדה, שעדיין לא זוזו לו כלי רכב קבוע, לתפוס טרמפ שי הביאו עד פתח מחנה צבאי אחר. הוא התכונן כבר לסמס על קומנדקר שעמד לצאת את השערה, אולם אחד החיילים במכונית סרב להארו את צווי-התנועה שלו לשוטר הגדור. די הוכוח התפתח למכות, היה צורך חיוני בהתערבות מן החוץ.

גדעון ורדה היה החייל בעל הדרגה הגבוהה ביותר שנוכח במקום. הוא התערב, כמעט שספג מכות, כשהופיע לפתע סרן. הוא דרש את תעודותיהם של כל הנוכחים. סגן גדעון ורדה הצטרף מאד: הוא הגיש אישור מוד' פס אל אבדן פנסק קצין מלואים בלבד.

טוראי מספיק. לבסוף הגיע ורדה לי ביתו בדרך העקיפה של שפת ימה של יפו, שם זרק את כל סמליו ודרגותיו למים כאי-לו קנה אותם בזיל הזול, כאילו לא הש' תפסף חודשים ארוכים כדי להשיגם.

כעבור ימים מספר נסע ורדה, לבוש אזר' חית, לבקור אצל זודתו המתגוררת בקרבת המחנה הצבאי בו ארעה ההתכתשות ביום ה' כנס. כשעבר בקרבת השער שאל הש. ג. לי שלומי, סיפר לו כי הסרן, מפקד המחנה שהתערב אז סופית בוכיותו מעונין לראותו.

אחרי שיחה עם הסרן הועבר ורדה במהי' רות למשטרה-צבאית-חקירות. הסרן, מתברר, היה המפקח על שחרורם והעברתם של חיילים בצה"ל. הוא גילה שמספיק לפנות אל ורדה כטוראי גדעון ורדה בלבד.

במשטרה סיפר ורדה את כל תולדותיו, גילה כי פשוט רצה לראות את הכנס. את

משפט

"אנו רוצים לחיות"

לכאורה נראה הכל שלו ושקט בבית בן הקומה האחת במרכז גבעתי-דמ"כ. משפחת זינג היתה מאושרת על כי הצליחה להשיא את בתה האילמת לגבריאל שראם, מלצר ב' מסעדה מזרחית על-יד קולנוע אלנבי בתל-אביב, שיכנה אותם בחדר מרוהט.

בדירה סמוכה התגוררה שכנה חמודה ות' מירת גוף, אירית, נשואה לנכה מלחמת העיר' למ השנה שמעון סונדק ואם לילד.